

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA

ROLA I UDZIAŁ EMIGRACJI POLSKIEJ W ODZYSKANIU NIEPODLEGŁOŚCI 1918 ROKU

UNIwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
WARSZAWA
AULA SCHUMANA

13.11. - 14.11.2018

PROGRAM KONFERENCJI
“ROLA I UDZIAŁ EMIGRACJI POLSKIEJ
W ODZYSKANIU NIEPODLEGŁOŚCI 1918 ROKU”

WTOREK, 13 LISTOPADA 2018 R.

GODZ. 9.00–10.00 – MSZA ŚW. KONCELEBROWANA SPRAWOWANA W KAPLICY KAMPUSU UKSW PRZY UL. K. WÓYCICKIEGO W INTENCJI OJCZYZNY ORAZ POLAKÓW MIESZKAJĄCYCH POZA GRANICAMI KRAJU

GODZ. 10.00–12.00 – INAUGURACJA KONFERENCJI:
– ODŚPIEWANIE POLSKIEGO HYMNU NARODOWEGO

- MGR WALTER GOŁĘBIEWSKI, PREZES ŚRBNP – POWITANIE GOŚCI I UCZESTNIKÓW KONFERENCJI
- WYSTĄPIENIA GOSPODARZA KONFERENCJI: JEGO MAGNIFICENCJI KS. PROF. DR HAB. STANISŁAWA DZIEKOŃSKIEGO – REKTORA UKSW
- WRĘCZENIE ORDERU KRZYŻA POLONII NADANEGO PRZEZ KAPITUŁĘ ORDERU ŚWIATOWEJ RADY BADAŃ NAD POLONIĄ PROF. EDWARDOWI SZCZEPANIKOWI, DR MARII SZONERT-BINIENDZIE, PROF. WIEŚLAWOWI BINIENDZIE, MARIANOWI KAŁUSKIEMU, WALTEROWI WIEŚLAWOWI GOŁĘBIEWSKIEMU ZA WKŁAD W ROZWÓJ NAUKI I KULTURY POLSKIEJ ZA GRANICĄ, ZA PROPAGOWANIE I OBRONĘ DOBREGO IMIENIA POLAKÓW I POLSKI, GŁOSZENIE PRAWDY HISTORYCZNEJ I OBRONĘ KATOLICKICH TRADYCJI NARODU POLSKIEGO ORAZ WIEDZY O POLSKICH OSIĄGNIĘCIACH W ROZWOJU NAUKI, KULTURY I TECHNIKI
- WYSTĄPIENIE MARSZAŁKA SENATU RP, STANISŁAWA KARCZEWSKIEGO
- WYSTĄPIENIE WICEPREZESA RADY MINISTRÓW, PROF. PIOTRA GLIŃSKIEGO
- WYSTĄPIENIE MINISTER MARII ANNY ANDERS, PEŁNOMOCNIKA PREZESA RADY MINISTRÓW DO SPRAW DIALOGU MIĘDZYNARODOWEGO
- REFERAT INAUGURACYJNY HASEŁO EMIGRANTÓW: WOLNA POLSKA! – MARIAN KAŁUSKI (ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIĄ, AUSTRALIA)

GODZ. 12.00–12.40 – PRZERWA NA KAWĘ.

GODZ. 12.40–17.00 PANEL I: BOHATEROWIE NIEPODLEGŁOŚCI (MODERATOR – PROF. DR HAB. WIEŚLAW JAN WYSOCKI):

1. **GODZ. 12.40–13.00** DZIAŁACZE LIGI NARODOWEJ I ICH WKŁAD W ODZYSKANIE PRZEZ POLSKĘ NIEPODLEGŁOŚCI (1893-1921) – PROF. DR HAB. JAN ŻARYN (UNIWERSYTET KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO W WARSZAWIE, RP)
2. **GODZ. 13.00–13.20** IGNACY JAN PADEREWSKI I JEGO STARANIA O ODZYSKANIE NIEPODLEGŁOŚCI – DR JOANNA PYŁAT (ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIĄ, POLSKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE NA OBCZYŻNIE, UK)
3. **GODZ. 13.20–13.40** DZIAŁALNOŚĆ HELENY PADEREWSKIEJ NA RZECZ NIEPODLEGŁOŚCI PAŃSTWA POLSKIEGO – PROF. PWSZ DR HAB. ANNA PACHOWICZ (ZAKŁAD ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ, PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W TARNOWIE, RP)
4. **GODZ. 13.40–14.00** WSPÓŁPRACA HISTORYKA POLONII AMERYKAŃSKIEJ MIECZYŚLAWA HAIMANA Z IGNACYM J. PADEREWSKIM – DR TERESA KACZOROWSKA
5. **GODZ. 14.00–14.20** POLSCY ARTYŚCI EMIGRACYJNI W DRODZE DO NIEPODLEGŁOŚCI – PROF. KAZIMIERZ BRAUN (UNIWERSYTET W BUFFALO, USA)

GODZ. 14.20 - 15.00 - PRZERWA NA OBIAD

6. **GODZ. 15.00–15.20** EDMUND DALBOR – KSIĄDZ SPOŁECZNIK I PIERWSZY PRYMAS ODRODZONEJ POLSKI – MGR LIC. KAN. MACIEJ ZABORSKI

7. **GODZ. 15.20–15.40** MYŚLI OJCZYŹNIANE SALEZJANINA KS. AUGUSTA HLONDA- PÓŹNIEJSZEGO KARDYNAŁA I PRYMASA POLSKI – KS. PROF. DR HAB. BERNARD KOŁODZIEJ (ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIĄ, UNIWERSYTET ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU, RP)

8. **GODZ. 15.40–16.00** ROLA DUCHOWIEŃSTWA POLSKIEGO W ROSJI NA PRZEŁOMIE XIX I XX W. JAKO ELEMENT POSTAWY NIEPODLEGŁOŚCIOWEJ POLAKÓW W ROSJI – KS. DR BŁAŻEJ MICHAŁEWSKI (PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA PW. ŚW. ANDRZEJA BOBOLI W LUBINI MAŁEJ, RP)

9. **GODZ. 16.00–16.20** „OSTRZENIE SZPONÓW SOKOLICH” – PŁK (GEN. BRYG.) WITOLD ŚCIBOR-RYLSKI (1871–1926) – NACZELNIK ZWIĄZKU SOKOŁÓW POLSKICH W AMERYCE, ORGANIZATOR I PIERWSZY DOWÓDCA 6 PUŁKU PIECHOTY LEGIONÓW POLSKICH, DOWÓDCA JEDNOSTEK PIECHOTY WOJSKA POLSKIEGO – MGR WOJCIECH MIKLASZEWSKI (INSTYTUT HISTORII I STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH, UNIWERSYTET KAZIMIERZA WIELKIEGO W BYDGOSZCZY, RP)

10. **GODZ. 16.20–16.40** WKŁAD TEOFILA ANTONIEGO STARZYŃSKIEGO – PREZESA ZWIĄZKU SOKOLSTWA POLSKIEGO W AMERYCE W WALKĘ O NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI – PROF. DR HAB. JANUSZ SZCZEPAŃSKI (AKADEMIA HUMANISTYCZNA IM. ALEKSANDRA GIEYSZTORA W PUŁTUSKU, RP)

GODZ. 16.40–17.00: DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE PIERWSZEGO DNIA OBRAD

GODZ. 17.30 – WALNE ZEBRANIE ŚWIATOWEJ RADY BADAŃ NAD POLONIĄ (HOTEL HOLIDAY PARK, UL. HEROLDÓW 1 B)

ŚRODA, 14 LISTOPADA 2018

GODZ. 9.00–11.20 PANEL II: NIEPODLEGŁOŚĆ OJCZYZNY W ZABIEGACH POLAKÓW I POLONII W WYBRANYCH KRAJACH EUROPEJSKICH (MODERATOR – KS. PROF. DR HAB. BERNARD KOŁODZIEJ)

1. **GODZ. 9.00–9.20** ARMIA GENERAŁA HALLERA W ŚWIETLE ZESPOŁU AKT GENERAŁA HALLERA – MGR MARIUSZ RYŚ (UNIWERSYTET JANA KOCHANOWSKIEGO W KIELCACH, RP)
2. **GODZ. 9.20–9.40** POLACY W BELGII WOBEC KWESTII ODRODZENIA NIEPODLEGŁEGO PAŃSTWA POLSKIEGO – DR VIOLETTA GUL-RECHLEWICZ (UNIWERSYTET JANA KOCHANOWSKIEGO W KIELCACH, RP)
3. **GODZ. 9.40–10.00** ROZWÓJ ORGANIZACJI POLONIJNYCH W ZAGĘBIU RUHRY I ICH ROLA W UTRWALANIU ŚWIADOMOŚCI NARODOWEJ POLAKÓW – DR ZBIGNIEW TOMASZ KLIMASZEWSKI (ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIĄ, RP)
4. **GODZ. 10.00–10.20** NIEPODLEGŁOŚCIOWA DZIAŁALNOŚĆ POLSKICH ORGANIZACJI I EMIGRANTÓW NA TERENIE SKANDYNAWII PODCZAS PIERWSZEJ WOJNY ŚWIATOWEJ – PROF. DR HAB. BOLESŁAW HAJDUK (INSTYTUT HISTORII I STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI, RP)
5. **GODZ. 10.20–10.40** INICJATYWY ZYGMUNTA MINEYKI I SPOŁECZNOŚCI POLSKIEJ W GRECJI PODEJMOWANE NA RZECZ ODRODZENIA PAŃSTWA POLSKIEGO W LATACH 1914–1918 – PROF. DR HAB. JACEK KNOPEK (WYDZIAŁ POLITOLOGII I STUDIÓW MIĘDZYNARODOWYCH UMK W TORUNIU, RP)
6. **GODZ. 10.40–11.00** ABP ANDRZEJ SZEPTYCKI WOBEC POWSTANIA PAŃSTWA POLSKIEGO (1917–1923) – DR JACEK ŻUREK
7. **GODZ. 11.00–11.20** HARCERSTWO NA POLESIU JAKO INSTRUMENT KRZEWIENIA POLSKOŚCI. HISTORIA I WSPÓŁCZESNOŚĆ – MGR ANNA PANISZEWA (ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIĄ, REPUBLIKA BIAŁORUSI)

GODZ. 11.20–12.00 – DYSKUSJA I PRZERWA NA KAWĘ

GODZ. 12.00–14.00 PANEL III: NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI W STARANIACH I OPINIACH POLONII AMERYKI PÓŁNOCNEJ (MODERATOR – KS. PROF. UKSW DR HAB. WALDEMAR GLIŃSKI)

8. **GODZ. 12.00–12.20** ROLA I UDZIAŁ EMIGRACJI AMERYKAŃSKIEJ W ODZYSKANIU NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI W 1918 ROKU – MGR WALTER WIEŚLAW GOŁĘBIEWSKI (ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIĄ, USA)
9. **GODZ. 12.20–12.40** WYCHODŹSTWO POLSKIE W STANACH ZJEDNOCZONYCH, A SPRAWA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI PRZEZ POLSKĘ W ROKU 1918 – INŻ. EDWARD STANISŁAW CYRAN (ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIĄ, USA)
10. **GODZ. 12.40–13.00** WKŁAD POLEK Z KANADY I STANÓW ZJEDNOCZONYCH – CZŁONKIŃ POLSKIEGO BIAŁEGO KRZYŻA W ODZYSKANIU PRZEZ POLSKĘ NIEPODLEGŁOŚCI – MGR ANETA HOFFMANN (UKSW, ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIĄ, RP)
11. **GODZ. 13.00–13.20** FORMY AKTYWNOŚCI ZWIĄZKU NARODOWEGO POLSKIEGO U PROGU NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI W ŚWIETLE „DZIENNIKA ZWIĄZKOWEGO” – KS. DR HAB. JÓZEF SZYMAŃSKI (AKADEMIA POMORSKA W SŁUPSKU, ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIĄ, RP)
12. **GODZ. 13.20–13.40** OBLCICZE IDEOWE CZASOPISMA „ZGODA” W PRZEDEDNIU ODZYSKANIA PRZEZ POLSKĘ NIEPODLEGŁOŚCI – DR DANIEL KIPER (OŚRODEK ARCHIWÓW, BIBLIOTEK I MUZEÓW KOŚCIELNYCH KUL, RP)
13. **GODZ. 13.40–14.00** PERSPEKTYWA WSPÓŁCZESNYCH AMERYKANÓW NA HISTORIĘ POLSKI OKRESU 1918–1920 – DR MARIA SZONERT BINIENDA (LIBRA INSTITUTE, INC., ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIĄ, USA)

GODZ. 14.00–14.40 – DYSKUSJA I PRZERWA NA OBIAD.

GODZ. 14.40–15.40 – PANEL IV: POLSKIE WYCHODŹSTWO W AZJI I AUSTRALII NA RZECZ NIEPODLEGŁOŚCI (MODERATOR – MGR WALTER WIEŚLAW GOŁĘBIEWSKI)

14. **GODZ. 14.40–15.00** ODDZIAŁ POLSKIEJ ODDZIELNEJ BRYGADY NA KAUKAZIE W BAKU – MGR WILETA SATTAROV (INSTYTUT NAUK HISTORYCZNYCH UKSW, RP)
15. **GODZ. 15.00–15.20** „MAŁA POLSKA”, CZYLI POLACY W HARBINIE W OKRESIE RODZENIA SIĘ WOLNEJ POLSKI – DR JOLANTA ZAŁĘCZNY (MUZEUM NIEPODLEGŁOŚCI W WARSZAWIE, WYDZIAŁ HISTORYCZNY AKADEMII HUMANISTYCZNEJ W PUETUSKU, ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIĄ)
16. **GODZ. 15.20–15.40** POLACY W AUSTRALII – ICH UDZIAŁ W ODZYSKANIU NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI W 1918 ROKU – DR JACEK CHOLEWSKI (ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIĄ, AUSTRALIA)

GODZ. 15.40–16.00 – DYSKUSJA

GODZ. 16.00–16.40 – PANEL V: „...WOLNOŚĆ JEST NAM DANA, ALE I ZADANA...” – ROLA RZĄDU POLSKIEGO NA WYCHODŹSTWIE W PODTRZYMYWANIU DĄŻEŃ NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH (MODERATOR – MGR WALTER WIEŚLAW GOŁĘBIEWSKI)

17. **GODZ. 16.00–16.20** ROLA PREZYDENTÓW RP NA UCHODŹSTWIE PROF. DR HAB. WIEŚLAW JAN WYSOCKI (UKSW, ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIĄ, RP)
18. **GODZ. 16.20–16.40** PROBLEM ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI W WYPOWIEDZIACH ALTERNATYWNEGO PREZYDENTA RP JULIUSZA NOWINA SOKOLNICKIEGO – DR NORBERT WÓJTOWICZ (ODDZIAŁOWE BIURO BADAŃ HISTORYCZNYCH INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU, ODDZIAŁ WE WROCŁAWIU, ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIĄ, RP)

GODZ. 16.40 – DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE OBRAD KONFERENCJI

**ORGANIZATORZY
KONFERENCJI**

**DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ**